

له پهراوړيزی خوونه سهراښه کاندای

هزه مه نمنی

به پرست شهقاوت نهناو خهړندو نشیوو پیډهشته کانت نهبرین، قهلماسکی ننگات له ترړپکی نهو گزسه نادیاره بری، که بهمهزندی خوټ به (دورگهی هیواکان) ناوزهدت کردبوو، لهو نیوهدا، دووړهلا نیک له سهرهتهشی و درکی کنگرو درکهزهرده، تاسهرو نهژنیات دهچوو، شهلالی ثارهقی ری بووی، نهو ریڼگابهی که خوشی رږژگارو ههلان له قهدهره سهپیراوهکان پیشی قهرولیان دهگرت، خوټ روهتانه رویتنهیت دهکرد، نهدووړهولان وتاوهسوتی گهمهسیرو ههلقرچانی زوزانه سهختهکان پشتیان دهچهماندی و نههرزهی و نازیموکی تهزی بههارانهی تمهنت شانی پیډادهای. چاوانت هینه نالووهو ناشفتهی سروشت بووون و هک دوو عاشق بیړانهوه له یهکدیان دهروانی و له یهکتر راډهمن. کات زور تیپهری بوو به سهر نهو رږژهیا کههلهاتی و به چارسی له دهنگه سواوهکان کوچت کرد. نهرویت بهلام بیرت نهچیت تمهنی پاکیزهیت له ههلگزان به کهژوکودا به سهر دههیت. تو چیت له نیمه زیاتره ؟ ههلکردنی شوړشیکه له ناخنداو هیچی تر، کاتیک وهانگا دییت کالهک به نهژنو دهشکیتیت. توش بیباک له دیدو بوو چونیان ناوپرکت لی دهدانهوهو، له دلی خوټدا دهتگوت (نهوندهش بهنازو مهکرۆنیم تا تهنهایی نهه کوچهم بی رهوانهبین) که نازدیخوازی رووی له بهندهنان دنه ههزارها خوژگه و ناوات دنهی دهدا، له سینهدا ههوانی به قوربانی یهک مهبهست دهکرد، ههرده کیلی ریت دهکرد، بوو چدانی پالت به شهخهلیکی سوتاوهوه ناو، روو لهوه ههرد و کهژه پایزانه یه، چاوهروانی ههلائی ههلکردنی گنجبهای نیواران بووی که درکهزهرده له بنان دهقرتاو بهرهو شیوهکان روژهچوو، نهو دهفهره ی بهو رنګانهوهو بهزیوینی خوړی نیواران تابلوپهکی سرلیلی سهردهمهدهی پیکدههینا. نهودم رووله ریچکه بزنان ههنگاوت دنه، دهستهکانت گالوکی نهژنو کانت بوون، بهگران پشت بوو راست دهکرایهوه، و هک (میروو له به کیوی قا فا) ههلدهزنا ی. تهنه و ته نها بریسکه ی رهنگ نهلماسینی ریچکهکانی دلین دهدهایتهوهو باوهریان پتهوتر دهکردیت. ههنوکه به ناقزنهوه جی پیکانت دادهناو، ههلدههینایهوه. جارجارهیش ناوریک بوو دوواوهو سهرنجی راډهکیشایت و نامو فتهیی خوټ بوو دهردهکوت. به تهورایک خوټ دهچواند، نهو دمه شهقازله ی پایزیکی زوو وهزی تمهنی گهلاوگولی بههدهر دابوو، نهرمهبایهک و هک سرته بهگوئی ساتهکانا له دهروازهی سالی نهدا، دهرخنهکان بیړانهوه بهیهک ریتن سهمای مهرگی گهلاکان و مارشی نیوارانیان نهچری. خوړیش بهرهو ناوارونیکی تر گلور دهپوهوه، له پیریونی نیوارهیهکی خهموکدا، ههوهکان نالو زهنا یان له گهل زمین بوو ژوانی بیټوقره دهیگرماند، نهه چاوانی لهو پریوو نهوش بوو ناویزانی سهمای شیخانهیان دادههست. که تر دهستت بوو ههگبه ییرهوهریبهکانی سهرت برد وبه کهزیبه تیکنالوه کهتا هیناته خوارهو، رووت له بهرامبر چناره به سالچوووهکانی نهو بهرگرت، روویهکی تمهمن چند ساله، کیمهزندی نهه تمهمنه پرله سهربوردوه پیشهاته دهکات ؟ کی دهزانی ناخو بلاجهی ناگرایی ژبان چی بهم جهسته ماندو، و شهکهته کردوه؟ نای بو منالی بیگهردو ساکارو له گهورهیی خهمناوهر؟ باران نم نم بهگهلاو گولی لیرواره کهدا دههاته خوارهوه، توش له سای درهخیکدا کزکولت کردبوو، که تنوکی بارانه که به گوناددا دههاته خوارهوه. لهولاشهوه باراناوی جوگهکان کوزیله کهیان دههست، دهسهچیلهی ههلکردنی نهو ناگرهت وهبیر دههات که بوونه رهنهنه کردنت بهرهو (دورگهی هیواکان) مندال بوویت و به دهوری مهکینه دایکتدا دهخولایتهوه، تا درومانهکانی تهواوکات و بیانبهپتهوه بوو خاوهنهکانی، نهوانیش (بیست و پنج فلس) شاگردانهت بهنی و به بووکوکهیهکی چاوشینی بدیهت و یهکهم خیزانی خهلییی بی دروستکهیت، بهگرده کهی سهرومالی خوټانا سهرکهوتی، چهتوون و ههللهپاس خوټ گیانده دهه نهو دهروازه تهخته قوبهیهیهی که به ههلزن ههلزن له دهراکاهت دهدا. روویهکی بهفرمیستک ترو دووچاوانی سور به قورگی گیراوهوه فرموی لیکردی، له گهراوهوهاده بهرلهوهی جیرهچیری دهروازه که ناودیوت بکات دهنگی ناوری بی دایتهوه. بگره نهوه کونهی کچهکانی خوم بوو تو. . ملشکاوه کهی له زههرهمارخواردن نههیتتهوه؟؟ تاشهو درهنگانی له جیگاکهتدا گینگلت داو دل پرله ههنسک زیاتر خوټ له نامیزی دایکت نریک دهکردهوه نهبادا دهستیک بیبات و بیته ژیر چهپوکی باوژن و دههروایی نهو دیو پهخجهرهکان. غهلهغهل و ههرا ی نهو نیوارهش چند خالیکی گهورهی خسته سهر نهو تابلو لیلهی ههر خوټ نهیی کهم کهم له هیل و ماناکانی تیده گهیش. دهنگی لیدانی دهروازه که تا دههات گهوره گهوره تر دهپوو. ههراوزه هاکهش زیاتر دههات له نیو ناپورا کهدا دهنگی بهکنوزه کنوز و پارانوهوه دهیگوت له بهر خاتری

من نا، بۆ خاتری کانی و کاریز، ئەوی هاوار بۆ خاتری شههیدی کورتان له کونجیکا جیم که نهوه، هیشتا دهنگی ههنسکی ده بیسترا که دهنگیکی گری نا قولاً هاواری کرد - سه رهخۆره، که نووی بهتال، چیت لیمان نهوی، ناتهووی کوریکمان ماوه سهری نهویشی بخۆی؟ برۆ به رهو دۆزهخ، چاوت ده رهدهات، برۆ شو بکه رهوه کچه کان هووی خۆمان، یه خه مان به رده.

بای بسکان هه لیکرد، دارستانه که بۆنی بارانی لیده هات. ناسمان به دیمه نی جوانی، زهوی به شکۆی پاش بارانی، بارێزه ی گه لاکان و هاژه خورهی رووباره کهش به کیشمه کیشی کچه قۆزه ده کهم ده هاته پيشچاو که کوره نه بانه که دهیدواندو دهیلاواند، نهویش پیچه وانهی نهو ده یگوت :-

به سه بهس نامهوی گویم له م وشه سواو، و قیژه ونانه بیته نه بو که شوشه م بۆ جوانی و نه گیانیکیش ته نها بۆ زۆریبون. راپله کایت له ناخه وهش ده تگوت :- (ریی دوور ره خته نه، و ده رمانی خه و خه فته نه). تاده هات ره وه زه کان سه خته زه بون و شینه زه به ده ره ده کهوتن، به چنگه کرکی له م لاپالی شاخ بۆ نهو لا پالی شاخ به هه موو بویرییه ک ریت ده کرد، له نا کاوی گاشه به رده تیژه که له بهری پیمان ده رجوو، و زۆی نه ماوو به پشتا بکه ویت و بۆ هه تا هه تایه له چاوان ونیته، به بنچکه ده وه نیك خۆت گرتوه له ساتیکدا وه ک شو ره بیی ده م کانی و رو باران هه لده له رزیت. دلشیت هینه توند لییده دا وه ک لییدانی دلی کچه چوار ده به هاره که ی که بوو به قوربانی بیر باوه ری خیا له تی. له هه لشاخانا جواناوی مه رگی ده رشت و پیکه نینی به گریان ده هات. له و ده فهره ورده گیای ده رزیله بی سه وز به ده ره کهوت له دوراش وه ک تاجه گولینه یه ک بریسک و باقیک به ده ره کهوت، لیپراوانه ده م به ویرد و ده ست به نزوه ده تگوت :-) خودایه نه وه تروسکه ی (دورگه ی هیواکان) شیلگیرانه ریت ده کرد بی گویدانه نهو هه موو به ره به ستانه ی قاچه کانتی شه قارشه قار کرد بون، پیستیشت رهنگی نهو که ژو هه ردوو کو سارانه ی گرتبوو، که وه ک خۆشه کراوی بۆ ته قه لا چه پاله ی رۆژگار خاراند بویت، له دور را به ئوخه ی ئوخه ی لۆقه ت ده کرد، به ره له وه ی یه که م هه نگاو هه لیپی روو له دورگه که رامایت. سه راسیمه و مه ست به چاوانیک ده تروانی که پر بون له بروسکه و روناکییه کی بی سنور، سه وزایی گه لاکان به جوړیک ده چوو وه ک نهو هه ریتمه ده ستی په ر چوو ناو دیری بکات. رهنگی گوله کان هه ره به رهنگی نهو موروانه ده چوو که شه وانه منال بویت و خهوت پیوه ده دی، توند له ده ستتا ده تگرت، نه بادا خه ونه که ی دویت بی و خه به رت بیته وه. لیوان لیوی شادی بویت. که ته کانت به خۆیدا یه که م سه رنج زا ره تره کی کردی له نیوان رایه لی رهنگینی نهو فه رشه نه فسوناوییه دا ده ریچه یه کی رهش ده بریسکایه وه، رهش و لیل وه ک ناوه رۆی مالانی سه ر رۆخی چه می خاسه، گوله کان به سه ر سه ری تیمساح و درنده و جانه وه ره کانه وه جوانی خۆیانیان له ده ست ده دا. که سه یری نهو نهو گرو هالا وه ره شانته ده کرد، هه لویسته یه کت کرد نهو ده نگانه ی که چه ند سال بوو په نگیان خوار دیوه، خۆیان ریخه ست بۆ نا ههنگی ده ره کهوتنی (دورگه ی هیوا) کزو زیاد ده بوون. کزه کان به جوړیک ده دووان له هه نگوی گریانی بدهیت، نه فرمیسکی به ره وژان و نه قرچه ی جهرگسوتان هاوتای نه بی. به به رخۆره ده تگوت :- سه ده یه ک له مه وه به ناسان بوو که راستی و درۆکان له یه کتری جیابکه یه وه گول له باخچه ی گولاندا گول بوو، بۆن به رامه ی به هاناوان ده دا، درنده ش به نیوی خۆی هه ریبه ک له سنوری خۆیدا پیناسی ده گرت و ده کرا هیلکی جیا که ره وهش له نیواناندا بکیشریته. مه خابن له تاوانی نه م سه ده یه سپینه وه و کوژانه وه ی نهو هیله یه و تیکه ل کردنی گونا هو درۆیه له ژیر په رده ی ده مامکه گول گولینه کاندا. له وان به رترت هاواری ده کرد، برۆ نیستا تۆ پاله وان هیشتا بریسکه ی رهنگ نه لماسینی هه نگاوه کان بریسکه یان دی و ده می ژیان چاوه روانته، نهو ده مه ی له گه رانه وه دا غه لبه غه لب و ژاوه ژاوی نا پوره ی خه لکی شار سه رنجیان راکیشایت (دورگه ی هیوا) له هیکرا و له خالی سفردا له چاوان وون بوو.

تیبینی کوردستان نیت:

نه م نووسینه بیر و بۆ چونی خاوه نه که یه تی، کوردستان نیت له ناوه رۆکه که ی به ره برسیار نییه.